

Катехеза I

Покликання в Біблії

Ми розпочали в нашій Церкві Рік молитов про священицькі та чернечі покликання. Тому так часто повторюємо слово «покликання» в наших проповідях, катехизах, молитвах і задаємо питання «чим воно насправді є»? З нашого власного досвіду, як і з досвіду інших людей, ми знаємо, що в житті кожної людини настає час важливих рішень, час вибору життєвого шляху. Для віруючих це час розпізнавання покликання. В стані переживання властивого такому рішенню ми запитуємо тоді себе: яке моє покликання? Яка воля Бога по відношенню до мене? Чого очікує від мене Бог? Багато молодих людей, з повагою задають собі ці та подібні питання і хотіли б отримати чітку і ясну відповідь. Однак ці питання хвилюють не тільки тих, хто стоїть перед вибором шляху життя. Нерідко їх ставлять собі і люди, які вже зробили вибір життєвого шляху. Іноді різні переживання спонукають їх переглянути свій вибір. Чи правильно я зрозумів своє покликання? Чи не помилився? І хоча питання, поставлені в кризових ситуаціях, звучать дещо по іншому, по суті означають одне і те ж: яке є в кінці кінців моє покликання?

Питання про покликання - це питання, яке має особливий сенс в контексті віри, тобто відносин, які пов'язують людину з Богом. Адже саме Бог кличе людину через слово, звернене до нього, тому відповідь на це, настільки важливе для нас питання, ми повинні шукати в Святому Писанні. На сторінках Біблії ми знаходимо слова Святого Духа про покликаних людей. Вивчаючи їхнє життя, ми можемо багато чого дізнатися про покликання, чим воно є для Бога, чим воно повинно бути для людини і як маємо відповідати на нього. Але як зрозуміти уривки з Біблії, що розповідають

історію людей, починаючи від Авраама і закінчуючи Святим Павлом, які чують заклик Бога до виконання певної місії і відповідають на неї?

Історія, описана на сторінках Святого Письма, не є звичайною історією одного з народів світу. Це релігійна історія, і в ній багато місця займають мужі Божі, яких сам Бог покликав і призначив їм для виконання певних завдань. Залишиться, мабуть назавжди, загадкою, чому для виконання певних спасенних завдань Бог вибирає тих, а не інших людей. У Святому Письмі є тільки одна відповідь на це питання: тому що він полюбив їх і вчинив своїми друзями. Саме так автор книги Второзаконня пише про покликання Ізраїлю. На питання, чому саме він став обраним Народом, натхненний письменник відповідає: «Не тому, що ви численніші від інших народів, полюбив вас Господь і вибрав вас, ви ж бо найменший з усіх народів, - а з любови до вас і щоб здійснити клятву, якою він клявся батькам вашим» (Втор 7, 7-8).

Одному Богу відомо, хто зможе найкращим чином виконати його спасенні плани по відношенню до людства. Він наділяє обраних довірою, не роблячи відмінностей ні за статтю, ні за походженням, ні за інтелектуальним рівнем, освітою чи родинним середовищем. Уже в Старому Завіті серед пророків Господніх є не тільки чоловіки, а й жінки (наприклад, Дебора в Книзі Суддів; Хульда, дружина вищого придворного чиновника, в книзі Єремії). Деякі з покликаних Старого і Нового Завіту мають походження священниче (Єремія, Єзекіїль, Іоанн Хреститель), інші аристократичне або навіть князівське (Ісая, Софоній); одні є простими землеробами (Гедеон, Єлисей, Амос) або рибалками (як багато хто з апостолів Ісуса), ще інші - людьми освіченими (Св. Павло). Навіть вік покликаною не є вирішальним фактором у Божому виборі: одні покликані вже в утробі матері (Самсон, Єремія, Іоанн Хреститель) і отримують місію до виконання вже у молодому віці (до цієї групи можна віднести також

Самуїла), інші дізнаються про своє послання в дорослому віці (Ісая, Єзекіїль, як і також Мойсей, який, згідно Вих 7, 7, мав 80 років, коли отримав надзвичайно важке завдання виведення народу з неволі).

Для Бога важливим є, щоб людина зі свого боку до кінця відкрилась на Його слово, щоб Йому довірилась і захотіла віддати Йому на служіння свої здібності, здоров'я і майно, словом, все своє життя. У багатьох випадках покликани повинні були зірвати зі своїм колишнім особистим життям і покірно виконувати навіть найважчі Божі веління. У Старому Завіті красномовним прикладом цього можуть служити Осія і Єремія. Перший з них отримав наказ одружитися на блудниці, а потім своїм дітям за велінням Божим дав характерні імена: немилосердний і не-мій-народ, які підкреслювали гріхи Ізраїлю (Ос 1, 2 - 9). Єремія ж з волі Божої не заводив сім'ї (Єр 16, 2) і тримався подалі від веселих бенкетів і зборів (Єр 16, 8-9). Спосіб життя пророка показує, що він фактично з дня свого покликання більше не мав особистого життя, так як вона була повністю підпорядкована служінню Слову.

Першим біблійним персонажем, який стає для нас майстром в області розпізнавання покликання, є Авраам. Приблизно за 2000 років до народження Христа, Бог звернувся до нього із закликом: «Вийди з землі твоєї, з твоєї рідні, і з дому батька твого в край, що його я тобі покажу». (Бут 12, 1). Авраам, відповідаючи на голос покликання, відправляється в незнане. Цим своїм кроком він ризикнув, не вимовивши ні слова заперечення, щось на зразок кроку в прірву. «І пішов Аврам, як сказав йому Господь» (Бут 12, 4), - йдеться в Біблії. Він знає, що залишає, але не знає, яке чекає його майбутнє. Світлом, яке світить йому є Боже спонукання, яке він відчуває в своєму серці, щоб відмовитися від усього, ризикнути, незважаючи ні на що. Не забуваймо і про ставлення Авраама, що сміється з сумнівом та Сари, що сховалася біля входу в намет, щоб

слухати розмову таємничих гостей її чоловіка, до питання: як з майже мертвого тіла може народитися життя і здійснитися обіцянка численного потомства?

Мойсей, який зустрічається з Богом в палаючому кущі на горі Хорив, неосмілений і наляканий, тому що Бог помазує його, щоб він вивів народ з неволі. Покликаний Яхве Мойсей отримує завдання, яке перевершує його до такої міри, що він намагається прямо від нього відмовитись: «Змилуйся, Господи! Не проречистий я ні здавна, ні з того часу, як ти став говорити до раба твого; таж тяжкомовний я і тугоязичий. А Господь йому: Хто дав уста людині? Хто сотворив німого або глухого, чи видючого або сліпого? Хіба не я, Господь? Тож іди, я буду в устах твоїх і навчу тебе, що маєш говорити» (Вих 4,10-12).

Перед подібними дилемами стає кожен, кого Господь кличе до особливого свого служіння. Молода людина бачить, що вона залишає: сім'ю, друзів, симпатію, кар'єру, комфортне життя, навчання і багато, багато, того чим він живе і що для нього цінне і важливе. У той же час, почувши голос покликання, вона відчуває, що стоїть на краю прірви, в яку має стрибнути, і вірить, що Бог захистить її, що поставить її на чудову "землю з молоком і медом", яку вона поки не бачить. Авраам і Мойсей є зразком для наслідування в такій ситуації. Це вони навчають, що покликання вимагає безумовного послуху та відваги, а також ризику входу в невідоме, щоб проголошувати правду, яку Бог довіряє людині, покликаний до служіння.